

واحد مسکونی خانه فرشته، واقع در یکی از محله‌های اصیل و فرهنگی تهران، الهیه، با مساحت ۲۳۴ متر مربع، به عنوان یکی از آثار معماری دوران گذشته که بیش از چهار دهه از ساخت آن می‌گذرد، اکنون در مسیر بازسازی و تحولی نوین قرار دارد. این پروژه فراتر از نوسازی صرف کالبدی، به دنبال بازتعریف مفهومی سکونت و ایجاد فضایی است که بتواند تجربه‌ای معاصر و انسانی را در کالبدی اصیل و پایدار به ارمغان آورد. رویکرد اصلی در این پروژه، خلق فضایی آرام، روشن و در عین حال آشنا با زمینه فرهنگی معماری ایران می‌باشد. همچنین معماری معاصر ایران، ترکیبی از سادگی، مصالح بومی و احترام به سنت است.

در این بازسازی تلاش شده با استفاده از متریال سفید در تمامی دیوارها، علاوه بر ایجاد روشنایی و انعکاس نور طبیعی، یادآور سطوح ساده و خالص در معماری معاصر ایران باشد که در بسیاری از خانه‌های دهه‌های ۳۰ و ۴۰ شمسی به چشم می‌خورد. عنصر کلیدی دیگر در طراحی، چوب طبیعی است که با الگوبرداری از چوب‌بری‌های اصیل ایرانی در عناصر افقی و عمودی فضا - نظیر کمد، آشپزخانه و قسمت ورودی و مبلمان ثابت - حضوری مؤثر دارد. بافت گرم و صمیمی چوب در کنار سطوح سفید گچی، تعادل بصری مطلوبی را ایجاد کرده و حس حضور در فضایی انسانی، آشنا و اصیل را تقویت می‌کند. در فضاهای خیس، از کاشی‌های سبز-آبی لعاب‌دار استفاده شده است. این رنگ‌ها که یادآور طیف رنگی کاشی‌های معاصر ایرانی هستند، نه تنها به فضا عمق و هویت می‌بخشند، بلکه تداعی گر آرامش و پاکی در بستر زندگی روزمره‌اند. انتخاب این رنگ‌ها از میان نمونه‌های دوره گذار معماری ایران از سنت به مدرنیته، ریشه در سنت دارد اما با رویکردی مینیمال اجرا شده است. کاشی‌هایی که از رنگ و الگوی کاشی‌های رنگی دوره معاصر الهام گرفته‌اند و همزمان حس تازگی، پویایی و ارتباط با طبیعت را به مخاطب منتقل می‌کنند. این انتخاب، ضمن حفظ زیبایی‌شناسی و کارکردی بودن، با زبان بصری معاصر، تجربه‌ای متفاوت و نوآورانه را در فضای خانه ایجاد می‌کند.

در طراحی مجدد این خانه، ساختار فضایی با رویکرد عملکردگرایانه و انعطاف‌پذیر بازبینی شده است. پلان جدید شامل سه اتاق مستر با امکانات کامل، یک اتاق کار، یک اتاق مهمان، نشیمن اصلی و خصوصی و آشپزخانه‌ای مجهز است. تمرکز اصلی بر تفکیک دقیق فضاها همراه با امکان تطبیق‌پذیری عملکردی در پاسخ به نیازهای متغیر ساکنین بوده است. فضاهای کار، مهمان و نشیمن با رویکردی باز و چندمنظوره طراحی شده‌اند تا بتوانند بر اساس نیاز، کارکرد خود را تغییر دهند. این انعطاف‌پذیری، به کمک جداره‌های متحرک، نور طبیعی گسترده، و طراحی سیال داخلی محقق شده است و امکان گذار سریع از محیط رسمی به فضای غیررسمی یا شخصی را فراهم می‌کند. در طراحی جدید، ساختار فضایی خانه با تأکید بر عملکرد، انعطاف‌پذیری، و کیفیت زندگی بازنگری شده است. ترکیب سه اتاق مستر، یک اتاق مهمان، یک اتاق کار، فضای پذیرایی و آشپزخانه، مجموعه‌ای یکپارچه ولی در عین حال قابل تفکیک ایجاد کرده است. مهم‌ترین ویژگی این بازطراحی، نحوه‌ی اتصال سه فضای اصلی (پذیرایی، اتاق کار و اتاق مهمان) با استفاده از درب به اصطلاح (Fold & Slide) است؛ همچنین فضای کار با پارتیشن‌های شیشه‌ای از قسمت راهرو خانه جدا شده که القاکننده فضای اداری و کاری است. این عناصر، همچون پرده‌ای معمارانه، امکان تقسیم یا ادغام فضا را فراهم می‌کنند. در حالت باز، این پنل‌های متحرک با حذف مرزهای فیزیکی، فضایی گسترده، سیال و با کیفیت نوری و فضایی بالا ایجاد می‌کنند که برای گردهمایی‌های جمعی، تعاملات خانوادگی یا کارهای خلاقانه بسیار مناسب است. در حالت بسته، فضاها به صورت مجزا و خصوصی قابل استفاده‌اند، که امکان تمرکز، مهمان‌پذیری، و سکونت مستقل را فراهم می‌سازد. این منطق طراحی، پاسخی معمارانه به نیازهای پویا و متغیر زندگی معاصر است.

این بازسازی تلاشی است برای بازتعریف فضاهای زیستی امروزی بر بستر سنت‌های معاصر ایرانی، به گونه‌ای که فضاها همانی باشند که بوده‌اند فقط با کیفیتی بهتر. حتی شومینه‌ای که روزگاری در عصر معماری معاصر حائز اهمیت بوده است. مصالح ساده، طبیعی و الهام‌گرفته از گذشته، فضایی خلق کرده‌اند که در آن زیبایی، سادگی و هویت فرهنگی در خدمت آسایش زندگی روزمره قرار گرفته است. هدف اصلی این بازسازی، تحقق هماهنگی میان گذشته و امروز، و خلق محیطی است که هم پاسخگوی نیازهای زندگی مدرن باشد و هم هویت و تاریخچه خود را حفظ کند؛ فضایی که سکونت در آن نه فقط فعالیتی روزمره، بلکه تجربه‌ای معنادار و پویا برای انسان معاصر در خانه‌ی (بیشتر) باشد. این بازسازی، صرفاً پروژه‌ای ساختمانی نیست؛ بلکه جست‌وجویی برای یافتن تعادل میان سادگی و اصالت، عملکرد و زیبایی، و نهایتاً زندگی در یکی از اصیل‌ترین محله‌های تهران است.